

Mårten Olsson
Tillväxtchef
marten.olsson@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022-2030

Sammanfattning

Kemikalieplanen för Trelleborgs kommun är framtagen för att bland annat uppfylla det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö samt mål i Trelleborgs kommuns miljömålsprogram 2021–2030. Kemikalieplanen ska vara ett verktyg och medel för att minska tillförseln och exponeringen av miljö- och hälsofarliga kemiska ämnen till människor, luft, mark och vatten i Trelleborgs kommun.

Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030 har remitterats till samtliga nämnder och bolag för synpunkter och kostnadsberäkningar.

Samhällsbyggnadsnämnden har därefter reviderat Kemikalieplan och tagit hänsyn till de flesta av remissvaren.

Samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att godkänna Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030 med kostnadsberäkningar och tillhörande Handlingsplan samt översända den till kommunstyrelsen för antagande i kommunfullmäktige.

Arbete pågår kring kommunövergripande hållbarhetsmål samt översyn av styrdokument inom hållbarhetsområdet. Kemikalieplanen bör efter att dessa mål fastställts och ny struktur av styrdokument beslutats ses över i syfte att utreda huruvida kemikalieplanen ska fortgå som självständigt styrdokument eller justeras utifrån ny struktur av styrdokument.

Mer information finns under rubriken *Ärendet* i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningen tjänsteskrivelse, Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022-2030, KS 2022/403, 2023-03-20

Antagandehandling, Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030 inkl. bilagor, KS 2022/403, 2023-02-14

Protokollsutdrag samhällsbyggnadsnämnden 2023-02-07, § 26

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022-2030, MH-2021-323-22, 2023-01-18

Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-11-16, § 333

Protokollsutdrag samhällsbyggnadsnämnden 2022-05-10, § 98
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022-2030, MH-2021-323-22, 2022-04-27

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030

att uppmana samtliga nämnder och bolag att arbeta med Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030

att kostnader för åtgärder enligt Kemikalieplanen ska hanteras i den ordinarie budgetprocessen

att uppdra till samhällsbyggnadsnämnden att i samarbete med kommunstyrelsen under 2025, utreda huruvida Kemikalieplanen ska inarbetas i de styrdokument som efter pågående översyn kommer vara vägledande inom hållbarhetsarbetet.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och bolag

Ärendet

Spridningen av farliga kemiska ämnen i miljön anses vara ett av de största hoten mot ekologisk hållbar utveckling. Antalet kemiska ämnen som finns i kemiska produkter och varor är mycket stort och för många av ämnena råder fortfarande brist på kunskap om effekter, användning och exponering.

Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030 är framtagen för att uppfylla det viktiga nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö, målen i Trelleborgs kommuns miljömålsprogram 2021–2030 med Inriktning 4. Giftfri Livsmiljö (mål 7 och 8), Inriktning 1. God Bebyggd Miljö (mål 1) samt Inriktning 2. Vatten i balans (mål 3 och 4). Även Trelleborgs kommuns Hållbarhetspolicy och de Globala miljömålen har anknytning till Kemikalieplanen. Kemikalieplanen ingår som åtgärdsförslag i mål 7 Trelleborgs kommuns Miljömålsprogram 2021–2030. Kemikalieplanen ska vara ett verktyg och medel för att minska tillförseln och exponeringen av miljö- och hälsofarliga kemiska ämnen till människor, luft, mark och vatten i Trelleborgs kommun. Kemikalieplanen är uppbyggd kring följande inriktningsmål:

1. Exponeringen av människor och miljön för farliga kemiska ämnen i kemiska produkter och varor i Trelleborgs kommun ska minska.
2. Den totala mängden farliga ämnen ska minska.
3. Förvaltningarnas och kommunala bolagens samt allmänhetens kunskap om kemikalier och dess skadeverkningar ska öka.
4. Tillsynen över inventering och utfasning av farliga kemiska produkter och varor i kommunala verksamheter och bolag ska öka.
5. Samverkan mellan förvaltningarna och kommunala bolagen ska öka.
6. Samverkan mellan Trelleborgs kommun och andra aktörer i kommunen ska öka.

Till varje inriktningsmål hör ett effektmål med tillhörande åtgärder, som ska uppfylla inriktningsmålen. Inriktningsmålen ska ligga till grund för att kunna uppfylla det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö och målen i Trelleborgs kommuns miljömålsprogram 2021–2030. En sammanställning av åtgärderna har bifogats. Kemikalieplanen ska antas av kommunfullmäktige, och ska ägas och uppföljas av Trelleborgs kommuns nämnder, förvaltningar och kommunala bolag, och uppföljningar ska sammanställas av samhällsbyggnadsnämnden. Till Kemikalieplanen har en Handlingsplan tagits fram, där arbetssätt och organisation ingår. En styrgrupp, en ledningsgrupp och en arbetsgrupp bildas, som gör uppföljningar av Kemikalieplanen. Trelleborgs kommuns förvaltningar, kommunala bolag och övriga aktörer i kommunen ska arbeta för att totala mängden farliga ämnen och exponeringen för farliga ämnen ska minska samt arbeta för utfasning och riskminskning av de särskilt farliga ämnena. De särskilt farliga ämnen som ska prioriteras för utfasning och riskminskning avser kemiska ämnen som är utfasningsämnen, riskminskningsämnen samt hormonstörande ämnen.

Samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att godkänna Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030 med kostnadsberäkningar och tillhörande Handlingsplan samt översända den till kommunstyrelsen för antagande i kommunfullmäktige.

Kemikalieplan för Trelleborgs kommun 2022–2030 har remitterats till samtliga nämnder och bolag för synpunkter och kostnadsberäkningar, se inkomna kostnadsberäkningar nedan.

Remissinstans	Kostnad/ investering eller beräknad arbetstid per år
Kommunstyrelsen, Digital utveckling	Kostnaden är i dagsläget inte möjlig att beräkna.
Kommunstyrelsen, Hållbar utveckling	25 timmar/år
Kommunstyrelsen, Mark och Exploatering	Kan medföra konsekvenser på markreservens budget
Kommunstyrelsen, Kommunikationsenheten	60 timmar/år.
Kommunstyrelsen, Upphandlingsenheten	Totalt 2 veckor/år
Bildningsnämnden	Totalt ca 0,5 tjänst, total kostnad 430 tkr/år.
Socialnämnden	Tidsåtgång för arbetet bedöms motsvara en halvtidstjänst under 6 månader, motsvarande 150 tkr. Kostnader för vikarier under utbildningstid och för nya arbetsmoment, som innefattar information, insamling och frakt, vilket utredningen får visa.
Kultur- och fritidsnämnden	Kostnader för att minska spridningen av granulat på fem konstgräsplaner beräknas till ca 200 tkr per plan. För att starta arbetet beräknas en 100 % tjänst under 1 år, därefter ca 30–50 % tjänst för att hålla uppdatering.
AB TrelleborgsHem	Kostnad för total tidsåtgång för nedlagt arbete i samband med Kemikalieplanen 300 tkr, effektmål 1c.
AB TrelleborgsHem	Kostnad extra 500 tkr per nyproduktion och ombyggnadsprojekt, effektmål 2c.
AB TrelleborgsHem	Kostnad 500 tkr per år avseende effektmål 2d.
Trelleborgs Elnät AB	Kostnad 131 tkr per år samt en engångskostnad på 50 tkr. Dessutom tillkommer kostnader för digital tjänst som underlättar hantering av säkerhetsdatablad och kemikalieförteckning.

Samhällsbyggnadsförvaltningens sammanställning av inkomna kostnader och investeringar:

Totala kostnader angivet i tkr/år:

430 tkr (BF) + 500 tkr (AB TrelleborgsHem) + 131 tkr (Trelleborgs Elnät AB) + 75 tkr (Kommunal databas) = 1 136 tkr/år

Total beräknad arbetstid i timmar och veckor/år:

25 (KLF) + 60 (KLF) + 200 (SBF) + 1 vecka (KLF) = 235 timmar + 1 vecka = ca 6 veckor/år

Angivet i antal tjänster:

1 halvtidstjänst (6 månader, 150 tkr, SN), 1 heltidstjänst första året, 30–50 % andra året (KFF) = 1.5 tjänst första året + 0.3–0.5 tjänst andra året.

Engångskostnader/investeringar:

1 000 tkr för konstgräsplanerna (KFF) + 50 tkr (Trelleborgs Elnät AB) + 300 tkr (AB TrelleborgsHem) = 1 350 tkr

(500 tkr/ny- och ombyggnad för AB TrelleborgsHem, ska diskuteras)

1 vecka för framtagande av riktlinjer (KLF, Upphandlingsenheten)

Investering i kommunal databas: ca 6 000 kr/månad (ca 75 tkr/år)

Plus de kostnader som är svåra att beräkna.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har i reviderad Kemikalieplan tagit hänsyn till de flesta av remissvaren. De remissvar som inte beaktats är följande:

Remissinstans	Remissinstansens synpunkt	Resultat och SBF:s åtgärd
Tekniska servicenämnden	Effektmål 1 e 1) Användare av säkerhetsdatablad är redan skyldig att se till att säkerhetsdatablad är uppdaterade.	Ingen ändring. SBF anser att en del av arbetet enligt Handlingsplanen och åtgärden 1 e 1) är att försäkra sig om att varje förvaltning och kommunalt bolag har tillgång till säkerhetsdatablad för använda kemikalier. Säkerhetsdatabladen är grunden för kemikalieförteckningarna och för risker vid hantering av kemikalier. SBF låter åtgärden stå kvar.
Tekniska servicenämnden	Effektmål 2 b) Kemikaliekrav i upphandling och inköp ska ställas senast 2025. Tekniska servicenämnden anser att Kommunstyrelsen borde stå som huvudansvarig för aktiviteten.	Ingen ändring, ändring sker enligt Upphandlingsenhetens synpunkter om att det är den verksamhet som beställer upphandlingen i varje enskilt fall som ställer Kemikaliekrav som kvalitetskrav.

Bildningsnämnden	<p>Effektmål 1 b) Barns exponering, och 1 c) Plast i miljön: Bildningsnämnden är positiv till samordning och uppföljning av arbete. Bildningsnämnden ser dock en risk att arbetet kommer att diskuteras och följas i flera olika sammanhang.</p>	<p>Ingen ändring. Åtgärderna kommer att följas upp både i Kemikalieplanen och Miljömålsprogrammet 2021–2030, även de som har samma formulering i de båda dokumenten.</p>
------------------	--	---

Kommunledningsförvaltningen leder just nu ett arbete kring kommunövergripande hållbarhetsmål samt översyn av styrdokument inom hållbarhetsområdet.

Kemikalieplanen bör efter att dessa mål fastställts och ny struktur av styrdokument beslutats ses över i syfte att utreda huruvida kemikalieplanen ska fortgå som självständigt styrdokument eller justeras utifrån ny struktur av styrdokument.

Uppdraget till översyn bör ges till samhällsbyggnadsnämnden men ska ske i samarbete med kommunstyrelsen.